

PREDSLOV

Každá spoločenská činnosť má svoju etickú stránku, čo znamená správať sa tak, aby konaním jedného subjektu nebolo spôsobované zlo inému subjektu. To platí plne aj v životnom prostredí spoločnosti. To platí o správaní sa jednej časti spoločnosti k spoločnosti ako celku, jej častiam, ale aj k samotnej prírode, flóre, faune. Neškodiť, nepoškodzovať prírodu spoločnosťou patrí medzi základný etický princíp environmentalistiky, praxe ktorú má spoločnosť k svojmu vlastnému životnému prostrediu. Iba tak sa ľudská spoločnosť bude môcť tešiť zo života v zdravom, neznečistenom, nepoškodenom životnom prostredí naše budúce generácie.

Medzi hlavné výzvy v oblasti životného prostredia patria v súčasnosti klimatická zmena, pokles biodiverzity, ohrozenie nášho zdravia znečistením, spôsob, akým využívame prírodné zdroje, a produkovanie nadmerného množstva odpadu. EÚ rieši tieto náročné úlohy tak, že stanovuje normy v oblasti životného prostredia a podporuje nové spôsoby práce a čistejšie technológie. Nové technológie vypracované v Európe, ktoré sú šetrnejšie k životnému prostrediu, by mohli tiež prispieť k vyššej konkurencieschopnosti nášho hospodárstva, a teda k vytvoreniu pracovných miest a financovaniu sociálneho pokroku. Ekonomika, hospodárstvo, bezpečnosť a životné prostredie človeka, spoločnosti je v priamom vzťahu. Všetko čo má civilizovaná spoločnosť pochádza z prírody, všetko čo nepotrebuje vracia sa vo forme odpadov do prírody. Hospodáriť s prvkami prírody, prírodnými zdrojmi pri výrobe, výmene, spotrebe nenaučili sme sa doposiaľ. Hospodársky rast spotrebúva prírodné zdroje a produkuje odpad. Haldy odpadkov nútia spoločenské inštitúcie, štát, zaoberať sa s nimi, upravovať nakladanie sa s odpadmi v celospoločenskom meradle, inak by spoločnosť bola zavalená odpadmi. Ako vyriešiť spor medzi individuálnym rozvojom výroby a spoločenským odstraňovaním odpadov, sa v rôznych krajinách rieši rôzne. Trhová ekonomika pozná nástroje regulácie konania súkromných výrobcov, korporácií štátom. Trhová ekonomika nedokáže plne vyriešiť problém zásobovania obyvateľstva verejnými statkami a plne zabezpečiť odstraňovanie odpadov. To sú dva problémy kde musí vystupovať pri tvorbe a ochrane životného prostredia spoločnosti štát, štátne orgány.

Cieľom EÚ je znížiť dosah používania zdrojov na životné prostredie a produkovať menej odpadu pri zachovaní hospodárskeho rastu. To znamená používať viac obnoviteľných zdrojov (pokiaľ ich používanie je trvalo udržateľné), viac recyklovať a lepšie hospodáriť so zvyškovými odpadmi. Niektoré z týchto priorit boli vybrané v siedmich „tematických stratégiách“, ktoré prijímajú preklenovaný prístup k ochrane pôdy, zachovaniu morského prostredia, trvalo udržateľnému používaniu pesticídov, znečisťovaniu ovzdušia, mestskému prostrediu, trvalo udržateľnému používaniu zdrojov a hospodáreniu s nimi a obmedzeniu množstva odpadov a recyklovaniu odpadov. Choroby súvisiace so životným prostredím si vyžadujú značné finančné prostriedky na zdravotnú starostlivosť, lieky, nemocenské dávky a spôsobujú nižšiu produktivitu, invaliditu a predčasný odchod do dôchodku. Tieto náklady často prevážia náklady na prevenciu. Je snaha o ochranu zdravia na pracoviskách a obmedzenie znečistenia nášho ovzdušia, vody a potravinového reťazca z tak rôznorodých zdrojov ako olovo v benzíne a chemikálie v batériách. Napriek tomu výskyt chorôb spôsobených environmentálnymi faktormi je na vzostupe. Potrebujeme však zlepšiť aj naše vedomosti o zložitom vzájomnom pôsobení medzi znečisťujúcimi látkami a ľudským zdravím, keďže sme vystavení mnohým rôznym znečisťujúcim látkam, ktoré v kombinácii vytvárajú „kokteilový účinok“.

Cieľom medzinárodnej vedeckej konferencie "Sustainability - Environment - Safety" je informovanie odbornej a vedeckej verejnosti, zástupcov samosprávy a štátnej správy, výmena skúseností a prezentácia nových výsledkov v problematike udržateľného rozvoja, environmentu a bezpečnosti. Je predpoklad, že príspevky z konferencie budú podnetom na diskusiu a ďalšie aktivity vo výskume a praxi.

Miroslav Rusko

predseda

Slovenská spoločnosť pre životné prostredie, člen ZSVTS

Sustainability - Environment - Safety '2014

Zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie, Bratislava, 27. november 2014

Proceedings of the International Scientific Conference, Bratislava, November 27, 2014, Slovak Republic

■ Žilina: Strix. Edícia ESE-18, Prvé vydanie. ISBN 978-80-89281-96-1 ■ Rusko, M.-Kollár, V.-Čekan, P. [Eds.] ■